

KII SULEMANU

The history of King Solomon, son of David, King of Israel, in Shanga, as recorded in the books of the prophets: Kings -.

Kiina lalahu mahεεbo

Adonia ì ginde jeã kii

Kii Dauda kpasakè putuputu. Ko wà bashe tàta'ima, ìta gāgā āiamazo. Di ì εkenaa kè'in: Wa baanaje kii, ì to wà nuhe gudemii, ì jīikemii, ì n wa, ì intεε lεε n sɔ, dun āia ba n kūa mɔɔda. Di wà wèe wà nuhe yāa gudè Isra'ila tεεū kōn, di wà bò Sunεū nuhe Abisagama, wà ì shì wà nù'izo kii gu. Nuhe be yāazo gbagba. Ita kii kata, ita jīike'in, amaa kii tà ì dḿ nenenia.

Agita ni Adonia ì ginde jè ì bòo, ì kè ĩa di kiikea tandi. Di ì busu gudaã shì busunaazo nɔgōniazo kahwaa wokoi tá à baashi à di ì εε. Tun tá ì bee, ì je tà su'ima ì ke budikpaaji mbi kea leeda. Īakīn jinge yāan. Abisaloū dakon. Di ì leekàshikō Zeluya ni Yoabuzo sangakèda Abiatazo, di à gḿ'izo. Amaa sangakèda Zadoki Yehoyada ni Benayazo annabi Natāzo Shimaizo Dauda ijeāzo ì dogaliāzo àta gḿ'izoa. Adonia sangakè tāanazo diinazo diiniazo tá jīikè Gbeemaanima tá bee lεε Logeli isḿ sɔ. Ì ì dako kiinia shìshi kōn Yahuda kii baa εekenaazo kōn. Ìta annabi Natā shìshia ko Benaya ko Dauda dogaliā ko ì ginde dako Sulemanu.

Di Natā wèe ì Sulemanu dḿ Basheba làla ì kè: Ntà mà Agita ni Adonia kiikè wa baanaje kii Dauda tà dḿa? Ì to mà n gba yāa, lata n kea, ì n ginde sheekū n ni Sulemanuzo. Ì kpatεε ì wee

kii Dauda gu, ò he'in, tá ò jiidàmii yáa ò kè n ni Sulemanu di kiikea ò gu ò gēē? Ì kè la di Adonia di kiikè? Dii tá mbi yáa be hea'in má nua kīn, má yáa lahaa. Di Bashēba wèe kii gu ò ke'iiboũ, dun kii kpasakè. Sunēũ nuhe Abisaga bee'izo gube. Bashēba kùtēē ò eezò'in, di kii ò làla ò kè: Bu n yaaji? Ì jinshì'in ò kè: Baaba, miia di jiidà maa n zòokedan Baanaje n Lakii tozo n kè ma ni Sulemanu di kiikea, igō kii n gēē? Ñ wa ma baanaje kii, Adonia di kiikè tandi, mba ò yáa dōaa. Ì sangakè diinazo diiniazò tá jiiikè tãanazo dake, ò n nia shìshi kōn sangakèda Abiatazo jēēkenaa ēkedada Yoabuzo, di òta n zòokeda Sulemanu shìshia. Ma baanaje kii, miiakīn Isra'ilaã wìehwaã'mma kōn, à ma gbace tá gōa kii n gēē. Ma baanaje kii, in n wèe n cīna gu, maakīn ma ni Sulemanuzo, wà wa waa tōona.

Tá ibi yáahea kiizo lee, annabi Natã bò. Wà yáahè kiin wà kè, annabi Natã gii. Di Natã nù ò kùtēē kiin, ò òntēē ò gbēema ò kè: Ma baanaje kii, miia di kè Adonia kiike, ò gō kii n gēēa? Dun ò wèe ò sangakè kpāia diinazo diiniazò tá jiiikè tãanazo dake. Ì n nia shìshi kōn n jēēkenaa ēkedazo sangakèda Abiatazo. Àbi hobeeda, àbi imia'izo tandi, àbi kea: Lakii kii Adonia to lahia! Amaa òta maakīn n zòokeda shìshia ko sangakèda Zadoki ko Yehoyada ni Benaya ko n zòokeda Sulemanu. Ma baanaje kii, ashe miia di yáa be kè, di gbace tá zutēeda kubama n gēē, n gè heji wāakīn n zòokenaan ya?

Sulemanu kpaã kiikeũ

Di kii Dauda kè: À Bashēba shishimēē. Tá Bashēba nù ò gã, ò nù ò gōō kii ēē. Di kii jiidà'in ò kè: Baanaje bee! Ì ma bò nindeũ

kõn. Jiida tá maa ò Baanaje Isra'ilaã Lakii tozo, ma kè n ni Sulemanu di kiikea ma gu, ì gõa kii ma gẽe, má kea kpãia shãshã. Di Bashèba kùtèè ì èzõ tée kiin ì kè: Ma baanaje kii Dauda, Lakii n to lahia diikõn!

Di kii Dauda kè: À sangakèda Zadoki shishimee annabi Natãzo Yehoyada ni Benayazo. Tá à bòo kii gu, ibe hè'èè: À ma eekènaa hakõ à wee ma ni Sulemanu daji ma alwhadali kpèe, à wee'izo Gihõ. Gube sangakèda Zadoki annabi Natãzo à yõo kaa'ima, à ì je Isra'ilaã kii, sa'ai à béè bũ à jĩnda à ke: Lakii kii Sulemanu to lahia! Bee kpèe à shi'izo, ì zutèe kubama, ì gõa kii ma gẽe. Ìa maa jè Isra'ilaã Yahudaãzo eekèda. Di Yehoyada ni Benaya hè kiin: Ì ke lee! Baanaje n Lakii n yãa shi, ma baanaje kii! Lata Baanaje bee'nzo ma baanaje kii, igõ bee Sulemanuzo lee kĩn, ì ì kiike laake ì dà n bola.

Di sangakèda Zadoki annabi Natãzo Yehoyada ni Benayazo dogaliãzo à wèe à Sulemanu dà kii Dauda alwhadali kpèe, à wèe'izo Gihõ. Di sangakèda Zadoki yõo tɔɔ shì Baanaje bashekeũ, ì yõo be kàa Sulemanuma. Tá wà béè bũ, di koji jĩndà à kè: Lakii kii Sulemanu to lahia! Di koji bò à dɔ'ima, àbi shia, àbi beehèa, àbi zũuhukea gbagba, di tée lùgbe lito be tá àbi kea yãaji.

Adonia gbãia tá ì à shishizo tá à hobèe abe yã, àbi kpatèda, à lito be mà. Tá Yoabu bẽe'o be mà, di ì kè: Bu lito di dɔ hwaau lee? Ìta yãa be hè yãa, di sangakèda Abiata ni Yonatã nù tanditandi. Di Adonia kè: Ì nu ì gã. Miia daajanajen, labaii yãa n nùzo. Di Yonatã hè Adonian: Aa'a! Wa baanaje kii

Dauda di Sulemanu kpà kiikeũ. Sangakeda Zadoki annabi Natāzo Yehoyada ni Benayazo kii dogaliāzo, kii tò à wee'izo, di à wèe à ì dà kii alwhadali kpɛɛ. Di sangakeda Zadoki annabi Natāzo yōō kàa'ima, à ì kpà kii Gihō. Boã gube à shì zūuhukeāzo, di hwaa lùgbe. Īa liton tá aa mà. Sulemanu zuteena kiikeũ kɔ. Di wa baanaje kii Dauda ekenaa nù à hookpà'ima kīn, à kè Lakii Sulemanu to bo ì dà ì bola! Lakii ì kiike gba gbada ì dà ì bola! Di Dauda eezō Baanajen ì inteeboma, ì kè: Wà gbagbakpa Baanaje Isra'ilaā Lakiima! Dun ibe tò ma wieshikè ma gēema tá wà ì kpà ma kiikeũ kpāia.

Tá wasaa gbāia kù tá Adonia ì à shìshi, di à baashì, koji ì gu kè. Tá Adonia Sulemanu wasaamà, ì kpàtɛɛ ì wèe ì nà Baanaje sangakeguma, ì ì bēɛ kù. Di wàa hè Sulemanun wà kè: Ì wa, Adonia bi n wasaamaa, ì wèe ì nà Baanaje sangakeguma ì ì bēɛ kù, ibi kea ì jiiida n zɔkɛdan kpāia, tá mba ì deaa. Di Sulemanu kè: In ì ì ginde kù dō gbace daajanaje, ko ì miila kee ba sooda tɛɛda. In wà ho zeze kee ta'ima kīn, ì gaa. Di kii Sulemanu gbāia jì à Adonia kàta Baanaje sangakeguma. Tá Adonia nù ì kùtɛ'in, di Sulemanu kè'in: Ì wee kpɛɛ.

Dauda leejeã Sulemanun

Tá Dauda gadii gàa kutu, ì yāa tò ì ni Sulemanun ì kè: Mabi wada weegu. Ì zūuje, ì ngō nɔgōni! Ì Baanaje n Lakii yāa kù, ì ta lata ì yaaji, ì ì oocīnɔnɔ wa, ì ì yāajeã kù ì dɔkaāzo ì yāaheāzo, lata ì bee Musa dɔkaũ, sa'ai yāa tá mbi kea kōn gō boa yāazo, n tá kōn gō yāazo. Lee yāa tá Baanaje hèmɛɛ hwahwaa ì kè, in ma nia à ginde kù dō, mɔɔ àbi taa lata ì yaaji

intezo, mɔɔ à zũu bee'ima, ma boiina kpaá Isra'ilaã kiikeũ diikɔn.

Yáa tá Zeluya ni Yoabu kèmɛɛ nn dɔ̃, lata ì Isra'ila jēkenaa ɛɛkɛda gbān hwaana dèdɛ, Nɛɛ ni Abinee Yetɛɛ ni Amasazo. Ì gbāia be dèdɛ, à āma hēhē ì bɛɛhĩima ì baciāzo, ba jēɛũa. Ñ kɛ'in n sese leekpɛɛma. Mba to ì miila hukɛ, sa'ai ì wada geebaaũ ɛ'ɛ biida. Ñ yáa mɔ Gileada gbace Baajilai nɔgɔnian. Ñ à je gbāian tá á hobeeda lɛdole, dun adiina à gɔ̃mazo dii tá mabi baashia n daji Abisaloũ. Biliaminu boii Gela ni Shimai, Bahuliũ gbace bee'nzo mɔɔ. Ì sangazɛzɛkèmɛɛ dii tá mabi wada Mahanaimu. Tá ì nù ì ma tà Yuudã, ma jiidà'in ma kè Baanajezo mába ì dɛaa. Amaa mba ì to gube togoa. N sese zo, lata n kea ñ hindebo'ima ì wee geebaaũ, n dɔ̃a.

Di Dauda gà. Ulusalima zēena tá wà ì dà gu'ɛɛũ ãa wàta ke Dauda hwaá. Ì Isra'ilaã kiin yēɛ kahwaa, ì bee Hɛbɛlɔni yēɛ sɔhia, Ulusalima kīn yēɛ kadoo wokoi wo'aazo. Sulemanu di gɔ̃ kii ì je gu, ì bee kiikeũ jīnjīn.

Adonia gaã

Agita ni Adonia wèe Sulemanu dɔ̃ Bashɛba gu, di Bashɛba ì lala ì kè: Lahia n nua? Ì jinshì'in ì kè: Lahia! Adonia ladì ì kè: Ma yáa zo mà hemii. Bashɛba kè: Ñ he! Di Adonia kè: Nn dɔ̃ kiike bee ma bon koyāa. Isra'ilaã wiewwámama kɔn mà gɔ̃ kii, di yáa sɔdì, ma dako di kiikè, dun Baanaje di ì kpà. Tandì yáa doo mabi n zɛɛda, mba ge kejjimɛɛda. Bashɛba kè: Ñ he! Di ì

kè: Kii Sulemanu zεεmεε ì Sunεũ nuhe Abisaga kparamama nε, dun iba geamiida. Basheba kè'in: Too, má hea'in.

Tá Basheba wèe kii Sulemanu gu Adonia yāaji, di kii be kpàtεε ì wèe ì kōtā ì kùtεε'in, di ì ladi ì nù ì zùtεε ì kasanima. Di wà nù Basheban kubazo, di ì zùtεε kii ookpite kawa. Basheba kè: Yāa mōkōni kee maa zo mà n zεε, m̄ba ge kejimeεda. Di kii kè: Ñ zεε Mama, mába geaa. Di Basheba kè: Ñ to wà Sunεũ nuhe Abisaga kpa n daji Adoniamama nε. Di kii Sulemanu ì dō làla ì kè: Budikpaaji mbi Sunεũ nuhe Abisaga zεεda Adonian? Kiike mbi zεεda'in gube, dun ma daji gban. Mbi kiike zεεda'in sangakεda Abiatazo Zeluya ni Yoabuzo. Di kii Sulemanu jiidà Baanajezo ì kè: In Adonia tà gà yāa tá ì zèe be yāajia, Lakii ho zεze kemεε gbagba. Lata Baanaje ma kpà kiikeũ, ì ma jè ma je Dauda gēε, ì ma boii gbagbakè lata ì alkawalikè, ma jiidà Baanajezo Adonia gaa kpāia. Di kii Sulemanu Yehoyada ni Benaya jĩ, ì wèe ì ootō Adoniamama, di ì gà.

Sulemanu Abiata yaã Yoabu gaãzo

Kii hè sangakεda Abiatan: Ñ sōdi ñ wee n jee Anato. Ì kũ ñ ga, amaa mába n dea kpāiaa, dun miia di Baanaje Lakii adaka shì n di εε ma je Daudan, mōo n gōō'izo ì wicēkēũ kōn. Lee Sulemanu Abiata yà ì ì bō Baanaje sangakejĩiũ, dun Eli baa gbāia yāa tá Baanaje hè Shilo hwa yāaji.

Tá Yoabu ì labaii mà, di ì baashì ì gā Baanaje basheke bà, ì nà Baanaje sangakeguma ì ì bēε kũ. Yoabu gōō Adoniazoo koyāa,

amaa ìta gɔ̃ Abisaloũzoa. Tá wàa hè kii Sulemanun, Yoabu baashì ì gǎ Baanaje basheke bà, ì bee lee sangakegu be so, di Sulemanu hè Yehoyada ni Benayan ì wee ootǎj'i'ima gube. Tá Benaya gǎ Baanaje basheke bà, ì kè'in: Kii kè, ò nu ò bo! Di Yoabu kè: Aa'a! Guii má gaa. Di Benaya gbāia jǐ kii gu ì kè: Lata Yoabu jinshimaman di. Di kii kè'in: Ñ kè'in lata ibe hè. Ñ ì de, ò ì da gu'eeũ, dun ì gbacede togotogo shē ba shia maakĩn ma je baa gbāia miimaa. Baanaje toa ì gbacede shēeshi ì miima, dun ì ootǎ yāabāanaje hwaama tá à yāazo ì dà'ila. Nee ni Abinee, Isra'ila jēkenaa eekeda Yete ni Amasa, Yahuda jēkenaa eekedazo ì à dè ba ma je lée zoa. À deã shē shia Yoabu ì boinazo miima diikɔ̃n, amaa Baanaje Dauda gbaa lahia diikɔ̃n ì boinazo ì baazo ì kiikezo. Di Yehoyada ni Benaya wèe ì ootǎ Yoabuma, di wà ì dà gu'eeũ ì bà gumasamaũ. Di kii Yehoyada ni Benaya jè jēkenaa eekeda ì gu, sangakeda Zadoki kĩn Abiata gu.

Shimai gaã

Kii gbāia jǐ à Shimai shishi, di ì kè'in: Ñ baa bo gui Ulusalima, ñgɔ̃ beeũ. Mba bo hwaau gui ò wee gukeeda. Ñ dō shāshā dii tá n sàda Kidiloniwa, inte n gaa. Amaa n n ginde dèn. Di Shimai hè kiin: Yáa yāan, ma baanaje kii. Maa n zɔ̃keda má kea lata nn hè. Di ì gǎ Ulusalima lee tǔ̃ diihwaa.

Yēe àa kpee Shimai zò̃ hwaa baashì à wèe Maaka ni Akishi, Gata kii gu, di wàa hè Shimain: N zɔ̃na bee Gata. Di Shimai kpàtēe à jeki kahu èe, ì wèe Akishi gu Gata ì zɔ̃na be gudeji. Tá ì à wà, di ì à shì Gata ì shì'azo. Di wàa hè Sulemanun,

Shimai bò Ulusalima, ì wèe Gata ì ladì ì shì. Di kii gbāia jǐ à Shimai shìshi'in, di ì kè'in: Maa tò n jiidà Baanajezo, di ma kpèekè'mma ma kè, dii tá n bò guii n wèe gukee, ò dō inte í gaa. Di nn hèmεε, yáa yāan, nn mà. Budikpaaji jiida tá nn kè Baanajezo yāazo tá maa jèmii n bò ì kpèε? Di kii ladì ì kè'in mɔɔ: Ho zεzε tá nn kè ma je Daudan ò bobozo kōn. Baanaje di toa ho zεzε be shēε shi n miima tandi, amaa ì abaakakaadameε, ì Dauda kiike kaashekihea jǐnjǐn, iba yāada. Kii yāahè Yehoyada ni Benayan, di ì wèe ì ootǔ Shimaima. Lee Sulemanu kiike kaashekihe.

Sulemanu sese zèe Lakii gu

Sulemanu leedookè Masa kii Fili'aunazo, ì ì nεnε shì nε, ì shì'izo Dauda hwaaũ daaji ì ì baa bò Baanaje baazo Ulusalima bikazo. Dii be wàta baa bo Baanajen tōɔda, di wàta sangake kasa mǎkōniama. Sulemanu yaa Baanajeji, ì ì je Dauda yāajeã kũ, amaa kīn ita sangake kasaã bema, di ita tulalecici kaa ce bii gube.

Di ì wèe Gibeō sangakeji, dun sangakegu be di dà'àla. Sanga tá wàta kaa ce bii ì wā ibe ò gube sangakeboāzo dubu doo. Di Baanaje bò ì nù'ima nanaaũ gube gūmɔzo ì kè: Ho tá n yaaji ò zεemama. Di Sulemanu kè: N yáa mò n zɔkeda ma je Daudan gbagba, dun ãa gbace yāa amincinaje zūudooninajen. N inda gba kè'in, nn tò maakīn ì ni bi kiikea ì gēε kpāia. Tandi Baanaje ma Lakii, n maa n zɔkeda kpà kii ma je Dauda gu. Maa jingen, matà wee shizo dōa. Maa n zɔkeda, maa bee n gbāiazoo tá nn bòbii, gbace dakeã tá wàba zāia wà à gō wà à

dakeke d̄sa. Ñ to maa n zɔkɛda m̀gɔ̄ bee miiladiã zo, ñ to mà kiiwɛɛke n gbãiazoo mà yãa yãa d̄s̄ yãa zezezo. In ba leenda, bu má kea mà kiiwɛɛke n gbace dakeã bezoo? Yãa tá Sulemanu zèe be kè Baanaje yãazo, di ì kè'in: Lata ãa yãa tá nn zèemaman, ntà beteke saa zeeda ko oofo ko n gaajeã gaã, sai kiiwɛɛkezee d̄sa nn zèe, má kea lata nn zèe, má n gbaa sese miiladizo. Gbace tá g̀gã daaji ñ nu ko gbace tá ḡo n kpɛɛ ì kee sese ba booda n bojia. Ho tá ntà zeeda má kpaam̄ma m̄w̄, má n gbaa oofo daajazo k̄n, kii kee ba booda'njia ha ñ ga. In mbi taa lata ma yaaji, m̄w̄ n ma yãajeã ma d̄w̄kaãzo k̄, lata n je Dauda k̄ koyãa, má n gbaa beteke saa. Di Sulemanu kpàtee iila, dun nanaa ibi kea. Di ì shì Ulusalima ì wèe ì ḡw̄ Baanaje i beena Isra'ilaãzo adaka ee, sanga tá wàta kaa ce bii ì wã saabukpasangazo ibe ò gube, di ì mabena kè dake ì ekenaan.

Sulemanu kiiwɛɛkã gãagõnian

Dii kee gãagõni hwaa nù Sulemanu gu, à ḡw̄ ì ee. À gbãn dooni kè: Ñ gaahwaakemee Baaba. Maak̄n neneni diizo wa bee ke dooũ. Di ma ni'è, wá di gbãn hwaa ke beũ. ì dii aabõabo neneni be ni'è k̄n. Wá di gbãn hwaa ke beũ, gbãnkan ba beewazo gubea. Tá neneni be ìntee ì nɔgõni bema ḡm̄w̄zo, ì ḡa. Di ì kpàtee ḡm̄w̄ gudoodooobii, ì ma nɔgõni shì lee ma so dii tá maa n zɔkɛda mabi ia, ì ìntee ì sh̄nlema, ì ni tá ḡa be ì ì shì, ì ìntemee ma sh̄nlema. Tá ma kpàtee saazo mà ȳw̄kpa ma nima, di maa wà gèe. Tá maa wadò, matà ni wà tá maa èa. Di neneni be gbãn doo kè: Bushen! Ma ni di betekezo, n ni di

gà. Di neneni mahεεbo kè: Bushen! N ni di gà, ma ni di betekezo. Di àbi yāagbagbahea kii εε.

Di kii kè: Gbān dii kè ì ni di betekezo, n ni di gà, mɔɔ gbace kee kè, bushen, n ni di gà, ì ni di betekezo. Di ì ladì ì kè: À numεε hēesaazo. Di wà nùzo'in. Kii kè: Ni tá betekezo à ì gbii hwaa, à ì gbiina kpa gbān doonima, à ì gbiina kpa gbān doonima. Di neneni tá ì ni di betekezo, ì ni be tosaimà, ì kè kiin: Baaba, ni tá betekezo be kpa'ima, m̀ba ì dea. Di ì gbān doo kè: Iba gōa ma bonda, iba gōa n bon kīnda, wà ì gbii hwaa. Di kii kiiwεεkè ì kè: Ni be tá betekezo wà kpa neneni mahεema. Àba ì dea, ĩa ì dōn. Kiiwεεke be tá kii kè, tá Isra'ilaā mà, à ì yāadà gbagba, dun abe wà Lakii ì gbà sese ì kiiwεεk'ēε ì zεεma.

Sulemanu dōnaa

Kii Sulemanun Isra'ila boii kōn kii. Ì tεε εekena to di: Zadoki ni Azalian sangakeda. Shisa nia Eliholefu Ahiazon ì lalahukēnaa. Ahiludi ni Yehosafatan ì maabakeda. Yehoyada ni Benayan ì jēekena εekeda. Zadoki Abiatazon sangakena. Natā ni Azalian ì tεε εekena gbānkpasa. Sangakeda Zabudu, Natā nin hwaabōabo kii gu. Ahisaan ì bà εekeda. Abeda ni Adonilamun zɔɔjīi gbānkpasa.

Kii Sulemanu Isra'ila tεε gbānkpasaā jè wokoi wohwaazo. Yēyēε à koji ta kii be ì baa gbāiazo wa mabenazo mɔɔ doodoo. À toān di: Efelaimu boiina tεε kasanaje Hulu ni bon. Dekεε ni di Makaza zo Saalebimuzo Beshemeshizo Eloni

Bekanazo. Alubo Heshē ni bon. Soko Efēē tēē kōnzo ì bon mɔɔ. Doo tēē kasanaje Abinadabu ni bon. Sulemanu nene Tafadin ì ne. Taanaki Magidozo Betesã tēēzo tá bee lēē Zaletã sɔ Jezelēeli hĩizo Ailudi ni Baana bon kōn tun Betesã ha Abeli Mēhola ha Yokemamu kawa dabia. Lamɔtu Gileada, Gēbēē ni bon. Hwaa mɔkōnia tá bee Gileada tēēū Manasa ni Yaii bon Aagobu tēēzo tá bee Basana ì hwaa gba bikanaazo ka'aa. Wà à kpale tatabonia kè mɔɔcēzo. Mahanaimu Ido ni Ainadabu bon. Nafatali tēē Aimaaza bon. Īa di Sulemanu nene Bashemata shì ne. Ashilu boiina tēē, Husai ni Baana bon Alotizo. Ishiaka boiina tēē Palua ni Yehosafata bon. Biliaminu boiina tēē Ela ni Shimai bon. Gileada tēē, Uli ni Gēbēē bon. Amōliã kii Shihō Basana kii Oguzo anun di bee gube yãa. Gēbēē be di tēē be eekeda ì do. Yahudaã Isra'ilaãzo dake doo tekū lēē ciãazo. Àta hobeē, àta imi, àta zūuhukē.

Sulemanu yãamaa

Tun Uhwata ha Filishitiã tēēū Masa tēē leezo, Sulemanu di tēēna be kii kōn. Tēēna be gbãia ta tēē'ia kpa'in ha ì betēke leema. Sulemanu bà dii doo mabena di: Wucici kumbu kasɔ àa, wucici kumbu koi àa. Diina tá wàa tò kpēē wokoi, gaaū diina kadoo, tãanazo kasɔ bēenazo zōonazo shibeãzo kokoo yãanazo mɔɔ. Dun tēēna tá bee Yufulata egeē kawa kōn ĩa di kii tun Tifasa ha Gaza, mɔɔ yãakate ba bee gukeeda. Sulemanu dii Yahudaã Isra'ilaãzo tá bee tun Dã ha Bēeshēba à zutēēde à tēēū zūujeã, koji ì inabi agozo ì taba agozo.

Sulemanu busuã tá àta guda gaa dubu shi, ì hoã tá wàta je kpeε kīn dubu wokoi wohwaazo. Tεε gbānkpasaã be tá ì à jè kīn, à koji ta nu'in mabenazo mɔɔũ tá wà jè'in, kii Sulemanu gbāia bon tá àta nu hobeeji'izo. Hokan bata gandede'àmaa. Àta nu busuã ben weezo shēε gegeezo mɔɔ gu tá à bee, lata wàa jè à kojìn.

Lakii Sulemanu gbà sese wielagoãzo gbagba ì kè dake. Wàba zāia wà ì dōa leekpεε dōa, lata wàba zāia wà teku leekpεε ciāa dakeke dōa. Sulemanu sese dà usasalanaa bola Masa gbāiazo kōn. Ì sese dà kojila. Ì dà Ezala boii Etanila Mahōli niazo Hemani, Kalikoli, Daadazo. Ì tobò tεenaũ tá lòkoci ì gu kōn. Ì yāa'eena kè dubu àa, mɔɔ leena tá ibe dà bò koi sɔɔ sɔɔzo. Ì agoã lalaãzo yāa hòohoo, tun lambe ago tá bee Lebano tεεũ ha lalaã tá ita bo bikama. Ì sōona yāa dàda'èε mɔɔ bāazo gbεegaanaatεemazo zōonazo. Kiina tá bee duniaũ à ì sese labaii mà kōn. Tεεtεε kōn à à gbāia jì, à wèe à ì sese mà.

Sulemanu Baanaje ke shiikēã

Tá Taya kii Hilaũ mà wà Sulemanu kpà kii ì je gu, ì ì dōnaa kãa jì ì gu, dun Dauda ijen yāa. Di Sulemanu gbāia jì Hilaũ be gu ì kè: Nn dō tá ma je Dauda tà zāia ì ke bò Baanaje ì Lakiinda, dun boiina tá lòkoci'ima bi jēεkea'izo ha Baanaje ì à kè'in gēedabo. Tandì lee Baanaje ma Lakii tò ma usã tà. Gaaje ba bee gukeeda, basuku ba beeda. Īa di tò ma yaaji mà ke bo Baanaje ma Lakiin, lata Baanaje hè ma je Daudan ì kè, ì ni tá ì kpaa kiikeũ ì gēε di ke boa'in. Ñ je gbāian à Lebano lambe

agoã agagameε. Ma j̄ikenaa j̄i be kea n j̄ikenaaazo ledole, má n j̄ikenaa be hindeboomii lata nn hè k̄n. Nn d̄ wába gbānkan taa tá ago agaã z̄ε doo āa Shid̄ gbāiazoa.

Tá Hilaũ Sulemanu ȳaa be mà, ì ȳamà hale ì k̄: Wà gbagbakpa Baanajen kp̄aia, dun ì Dauda gbà ni sesenaje, ibi dia ε ì gbace dakeã ben. Di Hilaũ gbāia j̄i Sulemanu gu ì k̄: Lakpale tá nn k̄mε maa mà. Má kea lata n yaaji lambe agoãzo bece agoãzo. Ma j̄ikenaa agoã be shia Lεbanɔ kasaã miima, à intεzo tekun leema, má ee'eeda mà gbāia j̄izomii tekun mii. Gu tá nn h̄mε, gube má toa wà jeje k̄lamii, sa'ai n̄ weezo. Miiak̄n, ȳaa tá ma yaaji n̄ kem̄en, n̄ mabena kpa ma baa gbāian. Lee Hilaũ ta lambe agoã bece agoãzo kpa Sulemanuma lata ì yaaji. Sulemanu k̄n ta alkama kpa'ima ȳεȳε kumbu dubu koi ȳɔzo kumbu dubu kadoo. Baanaje Sulemanu gbà sese lata ì ì alkawalik̄'in. Hilaũ Sulemanuzo à ȳaazo k̄zo, di à leedook̄e.

Kii Sulemanu gbāia b̄b̄ii Isra'ila boiinan k̄n, ì à dà j̄i beũ gbān dubu kadoo wokoi. Ita à j̄i Lεbanɔ m̄ɔ m̄ɔzo gbān dubu wokoi. Gbāia be ta m̄ɔ ke doo Lεbanɔ, di àta shi à m̄ɔ ke hwaa kpeε. Adonilamu z̄ɔj̄i be gbānkpasan. Sulemanu gb̄εz̄εnaa zo gu kasanajeũ gbān dubu kashi, ì shishinaa k̄n gbān dubu ka'aa wokoi. Gbāia be kpeε, Sulemanu gbāia j̄eje gbān dubu àa nizo kas̄ɔ s̄ɔbodo, à wiewha j̄i beũ. Kii ȳaj̄e, di wà gb̄ε gba ȳana hwàahwaa, wàa k̄s̄k̄è wàa h̄k̄ wà sh̄izo ke be hwaashiãboã. Di Sulemanu j̄ikenaa Hilaũ

jiiKENAAZO Gebali gbãiazo à ago kɔsɔkè abe kpàkpã, à gbɛɛ kpàkpã ke be bo yãaji.

Sulemanu Baanaje ke boã

Isra'ilaã boã Masa yẽe koi hwaã nizo kashii kpɛɛ, Sulemanu kiikẽã yẽe shiibõabo, ì mɔɔ hwaabõaboũ tá wàta ke Jivi, di ì hwaashì Baanaje kebozo. Ke tá ibe bò Baanajen saake bòo ookūsũ ka'aa, ì lagoã kadoo, ì kpatɛna kadoo wokoi. Ke be hwaalika zo, ì saake miidoo ookūsũ kadoo, ì lagoã ookūsũ wokoi. Ì ì ututugãguã bòbo, ì lée guhu lagoã dà a gũ bola. Ì keã bòbo ì lòkoci ke beji ì Lakii beegu kawa dii kawa dabiãzo ì kpɛɛzo. Ì dàda kõla àa, keã tá bee tɛɛ lagoã ookūsũ sɔsɔɔ, keã tá bee gudoodooonii sɔbodoosɔbodoo, keã tá bee laaũ sɔhiasɔhia. Baanaje ke gbɛena tá bee laaũ lagoã gandedè tɛɛ boma, dun wà ke be zaana dada kõma, ke be kpata tà hõa.

Tá wàbi ke be boa, wàa bò gbɛɛzo tá wàa kɔsɔkè tun gbɛɛhwaagu. Wàta gãndo ko kpasani ko jiiKEBO kee jĩn ma ke be bogua. Keã tá bee tɛɛ kõn à kpale doo lagoã tɛtɛ kawa. Shiagu bòo keã tá bee gudoodooonii keãzo tá bee laaũ. Tá ì ke be bò ì yã, ì dõ zaanazo lambe agokotoãzo. Ì kenia be dõ ke be saakema. À kpatɛna kõn ookūsũ sɔsɔɔ, mɔɔ wàa kàshikõ lambe agozo Lakii ke bema.

Di Baanaje yãahè Sulemanun ì kè: Ke tá mbi boa dii, in n ma oocĩnɔnɔ wà, in n ma dɔɔkaã kũ, in n ma yãajeã kè, mbi dɔa'ama, yãa tá maa hè n je Daudan má keamii. Magõa bee ma gbace Isra'ilaãzo, mába à toa gubea.

Tá Sulemanu ke be bò ibe yà, ì lambe agokotoã tàta ì kpatama ì gũ tataã tun tɛɛ ha ì zaanama, di ì bece agokotoã kpàtɛɛ tɛɛ kɔ̃n. Ì kegũbo kè ke beũ lakiibeegu, ì saake ookũsũ kadoo, di ì lambe agokotoã tàta ì kpatama tataã tun tɛɛ ha ì zaanama. Ke be ke mahɛɛ saake ookũsũ kahwaa. Lambe ago tá wàa tàta ke beũ, wà wàsãa kèma doo tɔɔnazo buu lagoãazo. Kɔ̃nkɔ̃n lambe agon, gbèɛ kee tà gɔ̃ gukan wà waa. Ì ke be kegũbo kpàkpà Baanaje i beena Isra'ilaãzo adaka jegu. Kegũbo be saake ookũsũ kadoo, ì lagoã mɔɔ kadoo, ì kpatɛɛna kadoo. Ì jinali yãa tàta ke be kpatama kɔ̃n. Tulalecicikpatɛgu tá wàa kè lambe agozo ibe tàta jinalizo mɔɔ. Ì jinali yãa tàta ke mahɛɛ kpatama mɔɔ, di salika tá wàa wè jinalizo ibe lòkoko kpata bema tá ì jinali kpàma kegũbo kawa. Ì jinali tàta ke beũ tataãma tulalecicikpatɛguzo tá bee ke be lɛɛ ke be sɔ.

Ì kùu ago kɔɔkè mala'ika gambanaa ni hwaa, ibe jè kegũboũ. Mala'ikaã be kpatɛɛna ookũsũ wokoi. À gamba saake ookũsũ sɔɔsɔ. Tun gamba dooni leekpɛɛ guii ha ì dooni leekpɛɛ gudia ì saake ookũsũ wokoi. Mala'ika ni hwaa be doo kɔzo, à miidoo inte. À kpɛɛ kɔ̃n kpatɛɛna ookũsũ wokoikoi. Di ì à jè ke be kegũboũ. À gambaã nɔɔɔ, ì dooni gamba wè ì nà kpatama gudia, ì dooni bo nà kpatama guii, di à gambaã tá gɔ̃ kàshikɔ̃ kegũbo be gudoodoobii. Ì mala'ikaã be tàta jinalizo mɔɔ. Ì wàsãa kè ke be kpataãma kegũbozo kpalezo kɔ̃n doo mala'ika gambanaazo dabinu agoãzo buu lagoãazo. Ì jinali kpàtɛɛ ke be tɛɛma mɔɔ, kegũbo kpalezo kɔ̃n. Ì kegũbo be kpale tatabonia ì agoãzo kè kùu agozo. Ì wàsãa kè kùu ago tataboni hwaa bema

doo mala'ika gambanaazo dabinu agoãzo buu lagoãzo, di ì tàta jinalizo, wāsāa be bò wasawasa. Lee ì ke mahεε kpale agoã kè kùu agozo мов. Di ì ì tatabonia kè hwaahwaa. Di ì wāsāa kè tatabonia bema doo mala'ika gambanaazo dabinu agozo buu lagoãzo, di ì tàta jinalizo, wāsāa be bò wasawasa.

Ì katanga dà ì lòkociji. Tá ì katanga be kè, gbεena tá wàa kɔɔkè ibe dàda kōla dɔgu àa, di lambe agoã tá wàa z̄εε ibe jè ì miima. Wà Baanaje ke be hwaashì Sulemanu kiikeã ȳεε shiibōabo мов tá wàta ke Jiviũ, di wàa ȳa ì ȳεε wokoi wodoonizobōabo мов sɔbo'aabōaboũ tá wàta ke Bulu lata ì ke be shiikè. Ke be boã ì hoãzo bòo ȳεε schia.

Sulemanu baaboã

Sulemanu baaboã j̄iikè kōn ȳεε wokoi wo'aazo. Ì Lebano agobaa ke bò, ì saake ookūsū kasɔɔ, ì lagoã kahwaa wokoi, ì kpateena kadoo wokoi. Ì lambe agoã k̄ihehe dɔgu shii, di lambe agoã tá wàa z̄εε ì bagadàma kahwaa wɔɔɔɔ, dɔgu dɔguzo wokoi wɔɔɔwɔɔɔ, di ì lambe agoã tàta lambe agoã bema tá wàa bagadà. Ì ì taagaã bòbo dɔgu àa dadakōla àbi kō waa. Ke be kpaleã kpateena ì lagoãzo kōn miidoo. Ì kpaleã aa'aa kawa be kawa diizo àbi kō waa.

Ì ago k̄ihehe ke be kpale, kpale be saake ookūsū kahwaa wokoi, ì lagoã kadoo wokoi. Ì gwale bò agokiheã be εε, di ì agoã k̄ihehe ì hwaalika kè gwale be kpale.

Ì kii kuba bò gwale beũ. Gube ita kiiweeke, di wàta ke Kiiweekegwale. Ì lambe agokotoã tàta ì kpatama tun tee ha ì zaanama. Ì ke tá ita iiũ bee εε. Ì bò kōji gwale bezo. Lee ke tá ibe bò Fili'auna nenen mɔɔ tá ì shì nε. Keã be boã, gbεε yãana wàa hwaashizo ha ì wèe ì nà ì laaũma. Wà gbεena be hwàahwaa, di wà z̄εz̄εε zatozo kpεε hwaahwaa kōn. Leen wàa kè kpεebata guhuzo kōn. Wà keã be hwaashì gbεε gba yãanazo, ì kãa saake ookūsũ wokoi, ì kãa sɔbo'aa. Di wà keã be bò gbεε yãanazo tá wàa hwàahwaa wàa z̄εε lambe agozo. Ì katanga bò ì lòkoci kpεebata gba beji, gbεena tá wàa z̄εε ì dàda kōla dɔgu àa, di lambe agoã tá wàa z̄εε ibe jè laaũ, doo Baanaje ke ì kpalezo kpεebata katangazo.

Baanaje ke hoã

Kii Sulemanu gbãia j̄ Hulaũ shishiji Taya, di wà shì'izo. Hulaũ be d̄s Nafatali boiin, mɔɔ nεsɔkɔn. Ì je Taya gbãnn, mɔɔ mɔɔc̄ε̄ ooj̄iikedan. Hulaũ sese zo z̄ε̄azo d̄s̄azo mɔɔc̄ε̄ j̄iĩ kōn. Tá ì nù kii Sulemanu gu, di j̄iĩ tá kii be dà'in ibe kè kōn. Ì mɔɔ ginshiki w̄ε̄ hwaa mɔɔc̄ε̄zo. À kpεε kōn kpateena ookūsũ wokoi wɔsɔ wɔ'aazo, ì lokociã wokoi wohwaazo. Ì fula w̄ε̄ mɔɔc̄ε̄zo hwaa, ì kùtεε mɔɔ ginshikiã be laaũ. Fulaã be kpateena ookūsũ sɔɔsɔ. Ì salikaã w̄ε̄, di ibe h̄i fulaã bema buε, à lokode ni s̄hia. Ì w̄s̄ãa kè ibe lòkoci fulaã beji doo gwaiba niazɔ dɔgu hwaa, salikaã be h̄i laaũzo. Fulaã be doo kōn. Ì fulaã be w̄ε̄ w̄s̄ãazo doo gbãla buuzo, doo Baanaje ke kpale bozo. Gbãla w̄s̄ãa be kpateena ookūsũ shi. Ì w̄s̄ãa kè doo gwaiba nizo mɔɔ ginshiki fulaã be kosoã laaũ ni koi doodoò lokocia salikaã beji

dɔgudɔgu. Di ì ginshikiã be kîhehe Baanaje ke kpale ookpite kawa oozege kawazo. Ì tokpà ookpite bon Yakini, oozege bo kîn Bɔazu. Ginshiki be fula bò doo gbāla buuzo. Lee ì ginshikiã be wè kǎn.

Ì mɔɔ yɔɔ ikaagu lokoci. Ì lée dii ha ì lée be ookūsū wokoi, ì kpatɛna sɔɔ, ì lokociã kîn kadoo wokoi. Ì wāsāa kè ikaagu bema doo tɔɔnazo, ì lòkoci ì leeji hīi dɔgu hwaa, ookūsū doodoo tɔɔ wokoikoi. Ì ikaagu be wè lɛdole tɔɔ wāsāa bezo. Ikaagu be bee diisaa wokoi wohwaazoma. Dii àa mii nɔɔ shiazoo kawa, ni àa egee kawa, ni àa tetɛ kawa, ni àa mɔɔ usasala kawa. Ikaagu be jeã'ama, mɔɔ à busɔɔna nɔɔ gudoodoo. Ikaagu be icīi ootātā doo. Ì tōla doo ta tōlazo, doo guregurezo. Shango lée koi doo í ikaagu be ta shi.

Hoã tá Hulaũ wè kii Sulemanun Baanaje ke bon kǎn, ì wè mɔɔcɛzo, di wàa kè mulumulu. Kii kè wà yɔɔ Yuudā tabaa tɛɛũ tá bee Sukotu Zaletāzo zāaũ. Hoã be tá wàa wè mɔɔcɛzo Sulemanu tà gbadiƙpa dabonima ì ì gbitee dǎa, dun ì dake kè gba.

Hoã tá bee Baanaje keũ Sulemanu wè mɔɔ, tulalecicikpatɛgu tá wàa kè jinalizo jinali taibuzoo tá wàta Baanaje ihoka jema, fitilajeboã tá wàa jè kpale kegūbo leema ookpite kawa oozege kawazo sɔɔsɔɔ. Wàa wè jinalizo ikpe'ikpe à fitilaãzo à hidakūboãzo kǎn, wà wāsāa kèma doo buu lagoãzo. Jinali imiboã fitiladeboãzo kwaanuzoo abaniazo ceshiboãzo kegūbo tá wàta ke Lakii beegu kpale tataboni ago sɔɔnazo kpale hoãzo. Tá kii Sulemanu Baanaje ke jīi be kè ibe yã kǎn, di ì nù

jinalizo azuhwazo hoãzo tá ì je Dauda jè Baanaje bon, di ì dà Baanaje ke gbadeeũ.

Weena Baanaje adakazo ì keũ

Di kii Sulemanu Isra'ila gbãnkpasaã shìshi Ulusalima, à boii eekenaà à baanaazo kõn, à nu à Baanaje i beena'azo adaka shi Dauda hwaa tá wàta ke Shiona à shizo. Di Isra'ilaã hàkõ'iji kõn mɔɔ sɔhiabõabo Etaniũ saladii. Tá Isra'ila gbãnkpasaã bòo kõn, di sangakenaà Baanaje adaka be shì kõtazezo Baanaje hoãzo tá beeũ. Sangakenaà Lawi boinazo di hoã be shì, di kii Sulemanu Isra'ilaãzo tá hàkõ'iji à sangakè tãanazo diinazo adaka be eε. Hoã tá à sangakèzo be dake kè gba, wàba zãia wà gõã. Di sangakenaà gã Baanaje i beena'azo adakazo ì keũ ha kegũboũ tá wàta ke Lakii beegu. Abe jè ì jegu gube mala'ika gambanaa hii. Mala'ikaã be gambaã nɔnɔa adaka bela ì shi'agoãzo. Ì shi'agoã be sa, wàta à lée wa Baanaje ke be ke mahεeũ, amaa wàbata wa guhua. Agoã be bee gube ha kpãia. Hokan ba bee adaka beũa, sai gbεε allo ni hwaa tá Musa dàũ Holebu, gu tá Baanaje kè ì i gõa bee Isra'ilaãzo à boã Masa kpεε.

Tá sangakenaà bò Baanaje keũ, gigije ke be hwà, àta zãia à gã jiikeji gubea gigije be yãaji, dun Baanaje daaja ì ke be hwà. Di Sulemanu kè: Baanaje kè igõ bee gigije shiũ. Di ì kè Baanajen: Ma ke gba dii bòmii dun ñgõ beeũ diikõn. Di ì sɔdì ì wadè gbãn dakeãma ì sanga yãa kè'èe. Di ì kè: Wà gbagbakpa Baanaje Isra'ilaã Lakiima! Ì alkawalikè ma je Daudan, di ì

kè'in. Dun ì kè, tun dii tá ì ì gbace Isra'ilaã bò Masa, ìta Isra'ila hwaã kee bobii wà ke boũa. Ì Dauda shì ì gbace Isra'ilaã ɛɛkɛda. Tá ma je Dauda yaaji ì ke bo Baanaje Isra'ilaã Lakiin, di Baanaje kè'in, keboã'in dun ì to gõ beema bɛɛ be tá ibe dà yãazo, amaa ìta kè ìa di boa'inda, ì ginde ni kee di boa'in dun ì to gõ beema. Di Baanaje kè lata ì ì alkawalikè'in. Ma gõ ma je Dauda gɛɛ, ma zùtɛɛ Isra'ila kiikeũ, lata Baanaje Isra'ilaã Lakii ì ì alkawalikè, di ma ke be bò'in, dun ì to gõ beema. Gube ma Baanaje adaka jegu kpàkpã. Baanaje i beena wa cīinazo à boã Masa kpɛɛ yãa beeũ.

Sulemanu zɛɛna ì gbāian

Sulemanu wèè ì gõõ Baanaje sangakegu ɛɛ Isra'ilaã wiedawie tá hàkõ gube kõn, di ì oo lakpàtɛɛ laaũ hwaahwaã ì kè: Baanaje Isra'ilaã Lakii, gbānkan ba doomiizo laaũ ko tɛɛda. N indakeũ n i bee n zɔɔkenaa tá àta ta n zɛɛũ zũudoonizo. Yãa tá nn jè n zɔɔkɛda ma je Daudan nn kè. Nn hè leezo yãa, kpāia tandi nn kè. Tandi lee Baanaje Isra'ilaã Lakii, n alkawalikè n zɔɔkɛda ma je Daudan n kè, in ì boiina à ginde kũ dõ mɔɔ àbi taa n zɛɛũ lata ibe kè, àgõ zutɛɛde kiikeũ Isra'ila tɛɛũ diikõn. Isra'ilaã Lakii, yãa tá nn hè n zɔɔkɛda ma je Daudan ì to ì hwa tandi. Lakii, ngõa bee tɛɛ diiũ inte ya? Laaũ ì kpateenazo iba zāia ì n shia, bale ke dii tá maa bòmii tandi. Baanaje ma Lakii, ì maakĩn n zɔɔkɛda yãa ma, ì ma zɛɛna shi ma oãzo. Ì tɔlale oji tá maakĩn n zɔɔkɛda mabi kea'mma zɛɛzo tá mabi kea'mma kpāia. Ì to n wie gõ lagoon ke diima gũmɔzo usɔɔbiizo, gu dii tá n kè n to gõa beema. Zɛɛ tá maakĩn n zɔɔkɛda mabi kea

εεδῶ gu diima ñ ma. In maakĩn n zɔɔkeda ko n gbace Isra'ilaã εεδò gu diima mɔɔ wa n zèε, ñ wa zεεkēã shi tun n beegu laaũ, ñ gaahwaakewēε.

In gbace tɔɔ ì gbãn doon, mɔɔ wàa kè'in ì jiidà n tozo, in ì nù ì jiidà n tozo n sangakegu εε ke dii baa, ñ yãakpãkpã'èε beena tun laaũ, ñ mɔ'èε. Ñ yãakpãkpã n zɔɔkenaan, ñ yãawii tɔɔnajema, ì tɔɔ wii ì miima, ñ to tɔɔbãanaje bo yãazo, wà dõ ìta hokan kèa. In n gbace Isra'ilaã gaajeã à à bèε jèεzo mɔɔ wà wèè'azo asozeze tá abe kēmii yãaji, in à ladì à εεδ'mma à n shìshi, in à n zèε à ò'mma ke dii baa, beena tun laaũ ñ à yãa ma, ñ gaahwaake'èε à asozezezo, ñ shi'azo tεε diiũ tá nn kpà à cīinama.

In laaũ gḽ hu, laa bata bãa, dun à asozezekèmi, in à εεδò gu diima à n zèε à n shìshi, mɔɔ à miikàta à asozezēãma dun n à wicēkè, beena tun laaũ ñ a yãa ma, ñ gaahwaake'èε à asozezezo. Ñ à da zεε yãama, ñ to laabã à tεε diiũ tá nn kpà n gbãiama à bon. In nɔɔ ko gagee bòε tεε diiũ, ko wu booshi ko ho ũda ko laabeena ko hwalaã ko in gaajeã lòkoci à hwaa keeji ko in basuku ko gee gã'èε, in à gbãnkee dḽ yãa tá ì tà mɔɔ ì oonònc ke dii kawa, mɔɔ ì n zèε ì ò'mma, beena tun laaũ ñ à yãa ma. Ñ gaahwaake'in, ñ ì yãa kpãkpã. Ñ hindebo'in ì hokeãma, dun n ì zūu dḽ. Nn di koji zūu dḽ. Lee à n wasaamaa ha à betεε leekpεema tεε diiũ tá nn kpà à cīinama.

In wà n to gba labaii mà n oo gbadazo n oozo tá hòε, in bonu tá ba bee n gbace Isra'ila boiinda, ì bò tεε saũ ì nù n to yãaji, in ì εεδò ke diima ì n zèε, beena tun laaũ ñ ì yãa ma, ho tá ì n

zèè n̄ ke'in, dun dunia boii kōn n̄ to dō, à n̄ wasaama, lata n̄ gbāia Isra'ilaā ta ke, à dō n̄ to bee ke diima tá maa bò.

In n̄ gbāia bò à wèè jēekeji à gaajeā gu tá n̄ à jī kōn, in à εedò hwaa diima tá nn̄ bòbii ke diizo tá maa bòmii, in à n̄ zèè, beena tun laaū n̄ à yāa ma ózo tá abe kè'mma, n̄ a gba yāazεεnaje. Lata gbānkan ba bee tá hē asozezεmaa, in à asozezekēmii m̄o n̄ hūngà'azo, n̄ à nà à gaajeān à ooū m̄o à wèè'azo à tēū jēεzōna tē saū ko ì kutu, in à zūusōdì tē beū tá àbi zōkeā, m̄o à ladì à ò'mma gube à kē, wa asozezekē, wa tōkē, wa hozεzekē, in à ladì à shì'mma zūudoonizo zūuyaaazo kōn tē beū tá àbi zōkeā à gaajeān, in à εedò tēema tá nn̄ kpà à cīinama hwaazo tá nn̄ bòbii ke diizo tá maa bòmii, m̄o à n̄ zèè, beena tun laaū n̄ à yāa ma ózo tá abe kè'mma, n̄ à gba yāazεεnaje. N̄ gbāia tá à asozezekēmii n̄ à zuga tōzo tá abe kē, n̄ to gbāia tá àbi zōkeā'ēè à à wiewa, dun gbāia be n̄ gbāian tá n̄ à bò Masa m̄oɔyōgu ce bii, n̄ bon.

N̄ to n̄ wie gō lagoā maakīn n̄ zōkedama, n̄ tōlale on tá maa kēmii ózo tá n̄ gbāia Isra'ilaā kēmii, n̄ tōlale'ēè dii tá à leezù'nji kōn. Baanaje Lakii, dun dunia boiinaū kōn anunkīn n̄ à bòbii n̄ gbāia, lata nn̄ hē n̄ zōkeda Musan ibe hē dii tá n̄ wa cīina bò Masa.

Dii tá Sulemanu bi zεeda Baanajen lee, ì kùtē ì kūsūma, ì oo lakpàtē laaū. Tá ì ò'ima lee ibe yā, di ì kpàtē ì gō Baanaje sangakegu gube, di ì sanga yāa kē Isra'ilaān tá hàkō gube ibe hē gbagba ì kē: Wà gbagbakpa Baanajema, dun wā ì gbāia Isra'ilaā, ì wa gbà usā lata ibe hē. Yāa yāana tá ibe hē ì

zɔɔkɛda Musan ibe hɛ abe kɛ kɔ̃n, ì kee tà sòo togoa. Baanaje wa Lakii gɔ̃a beewazo, lata ì bee wa cɔ̃inazo. Iba wa toa gubea, iba togokewajia. Ì to wà wa zūu kpa'ima, wà ta lata ì yaaji, wà ì yāajeā kū yāazo tá ibe jè wa cɔ̃inan, wà ì oocɔ̃inɔ̃nɔ̃ wa. O tá maa kè Baanaje wa Lakiima, ì bobo'izo usɔ̃o gūmɔ̃zo, dun ì maa ì zɔɔkɛda gba yāazeenaje ì gbāia Isra'ilaāzo gudɔ̃kɔ̃n, dunia boii kɔ̃n dɔ̃a Baanaje Lakiin, ì kee ba beeda. Sai à a zūu kpa Baanaje wa Lakiima kɔ̃nkɔ̃n, à ì oocɔ̃inɔ̃nɔ̃ wa, à ì yāajeā kū lata wāa kū kpāia.

Baanaje ke lagoā

Di kii Isra'ilaāzo kɔ̃n à sangakè Baanaje gu. Sulemanu saabukpa sangakè Baanajema diinazo dubu kadoo wohwaazo tāanazo dubu koi sɔ̃bodo. Lee kii Isra'ilaāzo kɔ̃n à Baanaje ke lagò. diibeedii kii gbāshībò Baanaje ke kpale baama, di sanga tá wàta kaa ce bii ì wā ibe kè gube wu indakezo saabukpasanga yɔ̃ɔ̃zo, dun sangakegu tá ibe kè mɔ̃ɔ̃cɛzo ì bee Baanaje ke kpale ì kè mɔ̃kɔ̃, ìta zāia ì shi kɔ̃nda. diibeedii Sulemanu Isra'ilaāzo kɔ̃n à salakè Baanaje à Lakiin ha dii sɔ̃hia, di à Lateεke salakè dii sɔ̃hia mɔ̃ɔ̃. Kɔ̃nkɔ̃n dii wokoi woshiizo. Wà dake gbagba, wà bùtεε tun Hamata Lebo ha ì wèè ì nà Masa zεε òoma. Dii sɔ̃bo'aabɔ̃abo ì à zùga, di à gɔ̃ɔ̃'in, à wèè à bà zūuhuzo. À zūuhukè ho yāa tá Baanaje kè ì zɔɔkɛda Daudan ì gbāia Isra'ilaāzo kɔ̃n.

Baanaje bo nua Sulemanuma

Tá Sulemanu Baanaje ke bò ì baazo jīnazo tá ì yaaji ibe yá kōn, di Baanaje ladì ì bò ì nù'ima Gibeō kù hwaabōabo, ì kè'in: Zεε tá nn kè ózo tá nn kēmama maa mà. Ke tá nn bò be maa jè ma bon, ma to gōa beema kobusa. Ma wie gōa lagoonāma, ma zūu gōa beema diikōn. Miiakīn, in n beemεε susuu zūudoonizo lata n je Dauda, mωω n ma yāajeā kū ma yāatoāzo, mωω mbi ma oocīnōnō waa, má n kaashekihea Isra'ilaā kiikeū kobusa, lata ma ì yāa hè n je Daudan ma kè, ì boiina gō zutεede kiikeū Isra'ilaā gu diikōn. In miiakīn ko n nia bò ma kpεε kīn, in aba ma dōkaā kūaa yāazo tá maa jè'εε, mωω a wèè ábi zōkεa jīinan, ábi à shishia, má Isra'ilaā boa tεεū tá maa kpà'ama, má gea ke beji tá maa jè ma bon, à gōa yaaho, boii kōn à yāa'εena ke'azo. Ko ke be kpatεenazo, ì yāa ì toa gbāia lée kū tá bi gāgāa gube. À ciogaada à ke: Budikpaaji Baanaje kè tεε diin lee ke diizo? Wà kea'εε: Tá à togokè à Lakiiji yāaji tá ì à cīina bò Masa. À gōō jīnazo, à à shìshi, à zōkè'εε. ì yāaji Baanaje basuku be jì'ama kōn.

Sulemanu yāa kāa

Sulemanu ke hwaabò be bò yēε kadoo, Baanaje ke ì ginde kezo. Bee kpεε ì Galili tεε hwaana kpà Taya kii Hilaūma ni kadoo, dun Hilaū lambe ago beεε agozo jinalizo kpà'ima lata ì yaaji. Tá Hilaū bò Taya ì wèè hwaana waji tá Sulemanu kpà'ima, ìta kè'inda, di ì kè: Ma gbace, hwaabò kpashe iina nn kpāmama

gube? Di wà tokpà tɛɛ ben Kabulu ha kpāia. Hilaũ jinali ũjĩ Sulemanun yāa tɔn shi.

Gbāia tá Sulemanu ì à dà zɔkɛũ yāan di. Gbāia be Baanaje kezo Sulemanu kezo jĩi kè. À gu'ɛɛ gba hwàhwa tɛɛzo à Ulusalima bika bò, à Hazoo kpàkpā Magidozo Gezɛɛzo. Masa kii Fili'auna di sò Gezɛɛma yāa, di ibe shì ì cegān, Kanaana tá beeũ ì à dèdè, di ibe kpà ì nenema zāakekaweɛ, dii tá ì ì ũjĩ Sulemanuma. Di Sulemanu Gezɛɛ kpàkpā Bɛtɛholoni Hīizo Baalatazo Tamaazo tá bee ì tɛɛ gumasamaũ, hwaanazo tá ì humabee jèũ hwaanazo tá ì busu gudaã beeũ hwaanazo tá ì busuã beeũ keãzo tá ì yaaji ì bo Ulusalima Lɛbanɔzo tɛɛnazo tá ibi kiikea'ama kōn. Boiina tá ba Isra'ilanda: Amɔliã, Hitiã, Peliã, Hiviã Yebushiã kōn, gbāia tá Isra'ilaã tà zāia à à dèdè, à boiina be tá gɔ̃ à tɛɛũ Sulemanu ì à dà zɔkɛũ, anun àta jĩi be ke lee ha kpāia. Ìta Isra'ilaã dà zɔkɛũ. Anunkĩn ì à jè ì jèekɛnaa ì ɛkɛnaazo hwaana kiinazo ì jèekɛnaa ɛkɛnaazo ì jèeke busu gudanaazo ì busunaazo. Anunkĩn jĩi be tá wàbi kea gbānkɛpasaã mɔɔ, à gbān kasɔɔ sɔɔ nizo kahwaa wokoi.

Tá Fili'auna nɛnɛ bò Dauda hwaãũ ì wèè ì keũ tá Sulemanu bò'in, di Sulemanu gu'ɛɛ gba hwàhwa. Yèyèyè Sulemanu ta sangake Baanajema kù aa'aa. Sanga tá wàta kaa ce bii ì wā saabukpasangazo ibe kè sangakeguma tá ì bò Baanajen, ita tulalecici kaa ce bii Baanaje ɛɛ gube mɔɔ. Lee ì Baanaje ke jĩi dake kè ì zɛɛma.

Kii Sulemanu goo'ibiiboã kè ɛjiɔgɛbɛɛ lɛɛ Elata sɔ ɛdɔũ tɛɛũ Tekucɛ leema. Hilaũ gookuuzēnaa tá tekũ dō ì à jĩ gube, di à

dà tekuma ledole Sulemanu gbãiazò. À wèe Ofii à jinali nàakõ gube tɔn wokoi wɔsɔwɔ, à shì'izo kii Sulemanun.

Sheba tee neneni kii nua Sulemanu waji

Tá Sheba tee neneni kii Sulemanu labaii mà Baanaje toboã yãaji, di ì nù ì gbadikpa yáa nindenaazo. Tá ì bòo Ulusalima ì dɔnaazo dake doo hoãzo jinalizo kankan gbɛɛ daajanaazo tá kotosaanaa shì, di ì wèe Sulemanu gu, yáa tá bee ì zũuũ ì ì zõzõkpà'izo kõn. Di yáa tá ibi lalaa'ima, Sulemanu lagò'in kõn. Ì kee lagoã tà hẽ'ima. Tá neneni be Sulemanu seseyãa mà kõn, mɔɔ ì ke wà tá ibe bò mabenazo tá ita bee, ì ɛkenaa shiikeãzo, ì bà jiikenaa gɔɔnazo, à tuhwaanazo, ì inabi'ikpanaazo, sanga tá ibe kè Baanaje ke baazo, ho be ì ì mamaakikè, di ì ì lée lagò. Di ì kè kiin: N hokezo n sese labaiizo tá maa mà ma teeũ inten. Matà yãana be shia ha ma bòo guii, di ma wie wà tandi. Wàta hemɛ kɔnda fa! N sese n oohozo à dà lata ma ì labaii mà. Zũuhunaan n gbãia n ɛkenaaazo tá à bee'nzo diikõn, àta tɔlale n seseyãaji! Wà Baanaje n Lakii saabukpa, dun n yáa kè'in yãazo, di ì n kpà Isra'ilaã kiikeũ. Tá Baanaje yaa Isra'ilaãji diikõn ì n kpà kii, dun ì kiiwɛɛkè'èè ì zɛema. Di neneni be kii gbà jinali tɔn shii doo hoãzo dake gbɛɛ daajanaazo. Doo hoã tá ì kii Sulemanu gbà dake, gbãnkan tà nùzo'in ì bòo lee mɔɔda.

Hilaũ goo'ibiiboã tá shì Ofiizo jinalizo à shì ago daajanaazo gbagba gbɛɛ daajanaazo mɔɔ. Di kii Baanaje kezo ì ginde kezo hoã kè ago bezo, ì domaa jitaanazo kèzo leeshinaan mɔɔ. Wàta

nù ago be boiizo ì bòo lee mɔɔda, wie tà wà lee mɔɔda ha kpāia.

Ho tá Sheba tee neneni kii yaaji kɔ̃n, ì kii Sulemanu zèe, di ì ì gbà, indaã kpèe tá ibe kè'in totototo. Di ì ladì ì wèe ì teeũ ì ðnaazo.

Sulemanu ooħoã

Jinali tá Sulemanu ta ta yēyē ita boo tɔn kadoo wo'aazo, tee'ia kpèe tá asoyayanaazo ta kpa'ima lagakenaazo Lalaba kiinazo tee gbāngbagbaanazo. Ì matashi gbagbaana kè jinalizo tá wàa wēwē ni koi doo, à koji gbitee bòo kilo aa'aa gbiinazo. Ì matashi mɔkɔ̃nia kèzo mɔɔ, à koji gbitee yaaji ì boo kilo hwaahwaa. Ì matashiã be jè keũ tá wàta ke Lebano Agobaa. Kii kuba gba kè sɔɔgbasɔɔzo, di ì jinali yāa tātama. Kuba be shiagu zo, ì gēejejegu sɔbodo. Ì kpèenagu laaũ kɔkɔda kūsūbāanaje. Ì oojeguã zo, shimɔa tá wà kɔsɔkè gɔɔgɔɔde lee oojeguã be sɔ. Shimɔ kɔsɔkèã be gɔɔgɔɔde gēejejeguã bema hwaahwaa ookpite kawa oozege kawazo, kɔ̃n wokoi wohwaazo. Wàta kuba be ii kè tee keeũ koyāada. Kii Sulemanu imiboã jinalin kɔ̃n. Ke tá wàta ke Lebano Agobaa ì hoã kɔ̃n jinali yāan. Azuhwa hokan ba bee gubea, dun wàbata azuhwa wa hokan Sulemanu diida.

Kii teku goo'ibiiboã ta da teku'ima Hilaũ goonazo. Yēe àa yēe àa àta shi jinalizo azuhwazo sɔɔgbasɔɔzo akpataãzo bãa boii yāanazo. Kii Sulemanu ooħozo ì sesezo gbake dà dunia kiina bola kɔ̃n. Koji bi zee gudɛa ì wieshike Sulemanuzo, à tɔ̃lale ì

seseyãaji tá Lakii dà'in ì zūuũ. Yěeyěe wàta nu'in, koji ì indakeãzo: Azuhwa hoã, jinali hoã, tɔgã, jěekehoã, doo hoã, busuã alwhadaliãzo. Sulemanu jěeke busuã ì gudaãzo hàkõ, ì busu gudaã be dubu doo nizo kasɔɔ shi, ì busuã dubu wokoi wohwaazo. Wàta ì busuã be dã ì busu guda hwaanaũ ì bàzo Ulusalima. Kii tò azuhwa kè dake Ulusalima doo gbɛɛzo, mɔɔ lambe ago tá wà ke bòzo dake doo butu agozo lateẽũ. Sulemanu busuã be bò Masa Kilikia tɛɛzo. Kii lagakenaa di ta wee luluji gube. Àta busu gudaã lulu Masa azuhwa kilo sɔhiasɔhia, busuã kīn doo kilo hwaahwaazo, di ita ladi ì busuã be yaya Hiti kiinama Suliaã kiinazo mɔɔ.

Sulemanu nea

Kii Sulemanu yaa boii kãan neneniaji dake. Fili'auna nene kpɛɛ, di ì Mɔabuã nàakõ ne Amɔniazo ɛdɔũazo Shidõ gbãiazo Hitiãzo. Baanaje hè Isra'ilaãn àba boiina be shi nea, dun à à sãa, à sangake à jiiinama. Amaa Sulemanu kàshikõ'àzo tá ì yaa'àji. Ì kii boiina shì ne gbãn kasɔɔ sɔhia, mɔɔ ì neneni kãa shì mɔɔ kasɔɔ àa. Di ì nea be ì sã. Tá ì kpasakè, ì nea tò ì dò jiiinama, ìta ì zūu kpa Baanaje ì Lakiima kōnkōn doo ì je Daudazoa. Ì dò Shidõ gbãia jii Ashetoletima Amɔnia jii Mɔlekizo tá Lakii ba yaa ì wusayãajia. Yáa tá Baanaje ba yaajia ibe kè, ìta dò'ima zūudoonizo doo ì je Daudazoa. Di ì wèè ì kasa mɔkōnia bò kasa miima tá bee Ulusalima usasala kawa Mɔabuã jii zeze Kemɔshin tá Lakii ba yaa ì wusayãajia Amɔnia jii zeze Mɔlekizo. Lee ibe kè ì boii kãan nean kōn, di à tulalecici kàa ce bii à jiiinan à sangakè'àma.

Di Baanaje Isra'ilaã Lakii hũngà Sulemanuzo, tá ì bò ì kpεε, ì zũu ba bee'ima mɔɔda, dun Baanaje bò ì nù'ima yãa kù hwaa. Ko Baanaje kè'in iba dɔ jiinamaa, yãa be tá Baanaje jè'in ìta maa. Di Baanaje kè'in: Lata nn shì lee, ntà gɔɔ ma i bee'nzo yãazoa tá maa jèmii, má n boa kiikeũ, má n zɔkɛda kee kpaa n gu. Amaa n je Dauda yãaji mába kea n diida, n ni má kea'in. Amaa mába ì boa kiikeũ kɔnkɔnda. Boin læ doo má toa n ni ben ma zɔkɛda Dauda yãaji Ulusalimazo tá maa bòbii ma bon.